

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΓΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ
«**ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ**»

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΝΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

www.agioiapostoloi.gr e-mail: agioi.apostoloi@gmail.com

τηλ. 210 8027738

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2016. ΤΗΣ ΧΑΝΑΝΑΙΑΣ
Αυξεντίου, Αβραάμ και Μάρωνος των οσίων.
Έτος 9^ο Τεύχος 375

ΧΑΝΑΝΑΙΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΚΡΑΥΓΗΣ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΜΕ ΤΗ ΧΑΝΑΝΑΙΑ

Η προσευχή της Χαναναίας είναι κραυγή. Κραυγή πόνου και ανάγκης αλλά και κραυγή πίστεως, υπομονής, επιμονής, ταπεινώσεως και εξυπνάδας. Η Χαναναία είναι ακλόνητη και τίποτε δεν μπορεί να τη κάνει να σταματήσει να κραυγάζει. «εκραύγαζεν αυτή λέγουσα ελέησον με, Κύριε υιέ Δαβίδ. η θυγάτηρ μου κακώς δαιμονίζεται». Κάνει το ίδιο με τον τυφλό Βαρτιμαίο, ο οποίος μόλις μαθαίνει ότι περνά ο Χριστός κοντά του, αρχίζει κι αυτός και κραυγάζει· «ήρξατο κράζειν και λέγειν. υιέ Δαβίδ ελέησον με» (Μαρκ. 10,47). Ο κόσμος τον μαλώνει για τις φωνές του και του λέγει να σωπάσει. Αυτός όμως αρχίζει να κραυγάζει περισσότερο. Όταν ο κόσμος μας επιτιμά, μας απελπίζει, μας παρεμβάλει εμπόδια, τότε περισσότερο πρέπει να κραυγάζουμε. Η απελπισία και η έλλειψη ανθρώπινης βοήθειας είναι μεγάλο ατού για την προσευχή. Κι όταν ο κόσμος δει την ακλόνητη στάση μας μεταστρέφεται προς το μέρος μας. Οι μαθητές θα πουν εμμέσως του Χριστού να ικανοποιήσει το αίτημα της Χαναναίας· «οι μαθηταί αυτού ηρώτων αυτόν λέγοντες· απόλυσον αυτήν, ότι κράζει όπισθεν ημών» (Ματθ. 15,24). Το δε πλήθος που επιτιμούσε τον Βαρτιμαίο, όταν βλέπουν τον Χριστό να δίνει εντολή να τον φωνάξουν, τότε λένουν κι αυτοί· «θάρσει, έγειρε. φωνεί σε» (Μαρκ. 10,49).

Κραυγάζει λοιπόν η Χαναναία. Συγχρόνως έχει και θεολογική γνώση. «Κύριε, υιέ Δαβίδ» λέγει. Πιστεύει ότι αυτός είναι ο αναμενόμενος Μεσσίας της Π.Δ. Το ίδιο και ο Βαρτιμαίος προσφωνεί τον Χριστό 'Υιέ Δαβίδ'. Περίεργο, η Χαναναία αλλόφυλη και αλλόθρησκη γνωρίζει ότι ο ομόφυλος και ομόπιστος Βαρτιμαίος. Συγχρόνως όμως η Χαναναία έχει πίστη όπως και ο Βαρτιμαίος. Δεν λέγει 'εάν μπορείς ελέησον με' όπως ο πατήρ του σεληνιαζομένου νέου, «αλλ ει τι δύνασαι, βοήθησον ημίν σπλαγχνισθείς εφ ημάς» (Μαρκ. 9,23). Πιστεύει ξεκάθαρα ότι ο αναμενόμενος Μεσσίας μπορεί να το κάνει. Και αυτό το δείχνει και η περαιτέρω στάση της.

Η Χαναναία δεν κάνει επίκληση του ελέους του Χριστού. Δεν παρακαλεί να την σπλαγχνισθεί όπως ο προαναφερθείς πατέρας του σεληνιαζομένου νέου. Φωνάζει 'Κύριε βοήθει μοι'. Αντιπαρέρχεται την σιωπή του. Δεν κάμπτεται απ' αυτήν. Δεν λυγίζει. Δεν μουτρώνεται. Δεν θίγεται. Συνεχίζει ακλόνητη να τον ενοχλεί φωνάζοντας, αντρίκεια θα λέγαμε, και γεμάτη σθένος και δύναμη 'Κύριε βοήθει μοι'. Και όταν ο Κύριος απαντά επιτέλους και λέγει· «Ουκ απεστάλην ει

μη εις τα πρόβατα τα απολωλότα οίκου Ισραήλ» εκείνη έρχεται και τον προσκυνά. Και του επαναλαμβάνει το αίτημά της· ‘Κύριε, βοήθει μοι’. Η προσκύνηση αυτή είναι γεμάτη δύναμη, γεμάτη αυτοπεποίθηση, γεμάτη από αξιοπρέπεια. Δεν έχει τίποτα το εξευτελιστικό και το υποτιμητικό. Είναι όπως ο χαιρετισμός του κατωτέρου αξιωματικού προς τον ανώτερό του. Θέτει το χέρι στο ύψος της κεφαλής του και ήρεμα, δυνατά, με απόλυτη γαλήνη, χαιρετά χωρίς να τρέμει, χωρίς να είναι ψαρωμένος, χωρίς να έχει χτυποκάρδια .

Ο Χριστός χαίρεται αυτή την στάση και απαντά με ψυχρή λογική, μα και κυνικά, απάνθρωπα θα λέγαμε, χωρίς ίχνος συμπόνοιας· « Ουκ έστι καλόν λαβείν τον άρτον τον τέκνων και βαλείν τοις κυναρίοις»· και η Χανααναία με γρανιτένια επιμονή, με πανέξυπνη και ταπεινή συγχρόνως ετοιμότητα, του απαντά επικαλούμενη όχι το έλεός του, ούτε κλαίονσα και προσπαθώντας να τον συγκινήσει συναισθηματικά, αλλά με την ίδια ψυχρή και μαθηματική λογική, η όποια επικαλείται την ανθρώπινη πραγματικότητα για να πείσει· «Ναι Κύριε». Όχι λέγει ο Χριστός· ναι λέγει εκείνη. Ευλογημένη ανυπακοή. Σκληρά τη μιλά ο Χριστός· ψυχρά απαντά και κείνη. « Και γαρ τα κυνάρια εσθίει από των ψυχίων των πιπτόντων από της τραπέζης των κυρίων αυτών. Δηλαδή είναι σαν να του λέγει· Δεν σου ζητώ το καρβέλι των παιδιών σου, σου ζητώ τα ψίχουλα που πάνε άχρηστα. Μεγαλειώδης απάντηση. Συγκλονίζει και τον ακλόνητο Θεό. Κάμπτει τον άκαμπτο, δαμάζει τον αδάμαστο. Και κάνει τον Θεό του χεριού της. Ας θυμηθούμε εδώ κάτι που λέγει η Αποκάλυψη του Ιωάννου. Μας λέγει ότι ο Χριστός έχει «εν τη δεξιά χειρί αυτού αστέρας επτά». Αστέρες στο χωρίο αυτό είναι οι άγγελοι των εκκλησιών, δηλαδή οι επίσκοποι. Ο Χριστός τους κρατά στο χέρι του, είναι στην απόλυτη εξουσία Του. Είναι -πρέπει να είναι- του χεριού του. Εδώ η Χανααναία έχει τον Χριστό στο χέρι της. Τον έχει του χεριού της. Απόδειξη. ο Χριστός νικημένος από την πίστη της, την επιμονή της, την εξυπνάδα της, την ταπεινώσή της, της λέγει· «γενηθήτω σοι ως θέλεις».

Όπως ο πατέρας που αγαπά τρελά τα παιδιά του λέγει συνήθως· “Κάνε όπως θέλεις χρυσό μου”. Έτσι κι ο Χριστός λέγει· ‘Κάνε ο,τι θέλεις παιδί μου’. Αυτή υπήρξε η κραυγή της Χανααναίας κι αυτό το αποτέλεσμα της.

«ΥΜΕΙΣ ΕΣΤΕ ΝΑΟΣ ΘΕΟΥ ΖΩΝΤΟΣ»

Ο Θεός έγινε άνθρωπος, για να κάνει τον άνθρωπο Θεό. Ο Θεός ενσαρκώθηκε για να θεωθεί ο άνθρωπος. Ο Θεός έγινε σάρκα, για να γίνει ο άνθρωπος πνευματοφόρος και πνευματοκίνητος. Ο Θεός, παίρνοντας την ανθρώπινη σάρκα, πρώτος την κάνει ναό της θεότητάς του. Ο ίδιος ο Κύριος το σώμα του το ονομάζει ναό (Ιω. 2, 19-22). Το «υμείς εστέ ναός Θεού ζώντος» βρίσκει την εφαρμογή του εν πρώτοις και κυριολεκτικά στον Θεάνθρωπο Χριστό, στο πρόσωπο του οποίου «κατοικεί παν πλήρωμα της θεότητος σωματικώς» (Κολ. 2, 9), μετά στην Θεοτόκο Μαρία και μετά σε όλους τους αγίους.

Η κατάσταση που ο άνθρωπος γίνεται ναός αρχίζει με το άγιο βάπτισμα. Το βάπτισμα είναι θάνατος του παλαιού πεπτωκότος ανθρώπου και δημιουργία του νέου. Είναι νέα δημιουργία κατ' εικόνα Θεού· είναι καινός τρόπος λοχείας μέσα στην μήτρα της Εκκλησίας, την κολυμβήθρα· είναι παράδοξος τρόπος δημιουργίας εκ νέου του ανθρώπου. Λέγει ο άγιος Χρυσόστομος· «Στη πρώτη δημιουργία του ανθρώπου χρησιμοποιήθηκαν ως υλικά νερό και χώμα. Στην δεύτερη χρησιμοποιούνται νερό και Άγιο Πνεύμα (Ε.Π.Ε. 13,114·131). Με το Άγιο Πνεύμα πλάθεται, μ' αυτό δημιουργείται, όπως ακριβώς ο Χριστός στη μήτρα της Παρθένου» (Ε.Π.Ε. 22,204). Χωρίς συνουσία, χωρίς φυσική σπορά, όπως συνέβη και με τη γέννηση του Χριστού. Μπορούμε να πούμε ότι η γέννηση που συντελείται με το βάπτισμα αποτελεί επανάληψη και συνέχιση της δι' Αγίου Πνεύματος γεννήσεως του Χριστού.

Η θέωση που παρέχεται με το βάπτισμα συμπληρώνεται με το Χρίσμα κατά το οποίο ο πιστός ενώνεται με το Άγιο Πνεύμα και λαμβάνει τα χαρίσματα του αγίου Πνεύματος. Με το άγιο μύρο σφραγίζεται ο πιστός σταυροειδώς και παίρνει τη «σφραγίδα της δωρεάς του Αγίου Πνεύματος». Έτσι το σώμα μας «ναός του εν ημίν Αγίου Πνεύματος εστί» (Α΄ Κορ. 6,19).

Η θέωση ολοκληρώνεται με τη Θεία Ευχαριστία. Με το βάπτισμα γεννιέται ο καινούργιος άνθρωπος «εξ ύδατος και Πνεύματος» (Ιω. 3,5), με τη θεία ευχαριστία τρέφεται, όπως ακριβώς το νιογέννητο μωρό με το γάλα της μητέρας του. Στη θεία ευχαριστία δεν έχουμε απλή εν τη πίστει κοινωνία του σώματος του Χριστού αλλά πραγματική αυτού μετοχή. Ο πιστός αναμιγνύεται προς το σώμα του Χριστού, συμπλέκεται, συνοφθαίνεται, συνοσιούται, ανακράται, μιγνύεται, ενώνεται, θεούται (πρβλ. Ε.Π.Ε. 23,404). Συνεχίζεται έτσι στη θεία ευχαριστία το μυστήριο της ενσαρκώσεως του Χριστού. Όπως ακριβώς ενώθηκε ο Χριστός με την ανθρώπινη φύση στη μήτρα της παρθένου και έγινε Θεάνθρωπος, έτσι με τον άρτο της θείας ευχαριστίας ενώνεται κάθε πιστός μ' αυτόν και γίνεται ανθρωπόθεος (πρβλ. Ε.Π.Ε. 18Α,86). Γι' αυτό ο απόστολος Παύλος ελέγχει αυστηρά τους πορνεύοντες Κορινθίους λέγοντας· «Ουκ οίδατε ότι τα σώματα υμών μέλη Χριστού εστί; Άρας ουν τα μέλη Χριστού ποιήσω πόρνης μέλη» (Α΄ Κορ. 6,15).

Βεβαίως η αδυναμία του μεταπτωτικού ανθρώπου τον αναγκάζει πολλές φορές να λερώσει το βάπτισμα του και να διώξει μακριά του το Άγιο Πνεύμα. Αλλά η σωτηρία δεν χάθηκε. Η θύρα της βασιλείας του Θεού δεν έκλεισε οριστικά. Υπάρχει η μετάνοια, το μυστήριο της εξομολογήσεως που είναι το βάπτισμα των δακρύων και το οποίο μας πλένει όσες φορές κι αν κηλιδώσουμε το λευκό χιτώνα που πήρε η ψυχή μας με το βάπτισμα.

Με τη συμμετοχή λοιπόν στα μυστήρια της Εκκλησίας γίνεται ο άνθρωπος ναός του Θεού. Αλλά και με τη άσκηση να βιώσουμε το ευαγγέλιο και την προσευχή εν έργω και λόγω. Ο κάθε χριστιανός πρέπει να εφαρμόζει

τα βιβλικά «Μιμηταί μου γίνεσθε ως καγώ Χριστού» (Α΄ Κορ. 11,1) και «Αδιαλείπτως προσεύχεσθε» (Α΄ Θεσ. 5,17)· και το πατερικό «Μνημονευτέον Θεού μάλλον ή αναπνευστέον» (Γρηγόριος Θεολόγος). Ο άγιος Γρηγόριος ο Σιναΐτης λέγει χαρακτηριστικά· Ο νους μοιχεύει μόλις αποστει «της του Θεού μνήμης», δηλαδή μόλις παύσει να λατρεύει και να προσεύχεται.

Ο ναός του Θεού παραμένει ναός, όσο καιρό παραμένει «οίκος προσευχής» (Ησ. 56,7), όσο η λατρεία του Θεού, λαμβάνει χώρα σ' αυτόν. Μόλις αυτή σταματήσει, μετατρέπεται σε «σπήλαιο ληστών» (πρβλ. Ματθ. 21,13, Μάρκ. 11,7, Λουκ. 19,46). Τότε πονηροί λογισμοί, νοσηρά αισθήματα και πράξεις διαβολικές κατοικούν σαν ληστές μέσα του. Και τελικά ο άνθρωπος μετατρέπεται ολοκληρωτικά σε «σπήλαιο ληστών». Άνθρωπος που αποφεύγει το έργο των αγγέλων, γίνεται δούλος των ηδονών και των παθών, συναναστρέφεται με τους δαίμονες, λέγει ο άγιος Χρυσόστομος.

Γι' αυτό και ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς σε ομιλία προς τους πιστούς του, οι οποίοι λόγω του τρύγου είχαν εγκαταλείψει τον εκκλησιασμό και την προσευχή, προειδοποιεί με έντονο ύφος ότι· «Νους αποστάς του Θεού, ή κτηνώδης γίνεται ή δαιμονιώδης, και των όρων αποστατήσας της φύσεως επιθυμεί των αλλοτρίων και κόρον φιλοκερδείας ουκ οίδε· ταις σαρκικαίς επιθυμίαις έκδοτον εαυτόν ποιεί, και μέτρον ηδονής ου γινώσκει».

Σήμερα ειδικά, που ο σύγχρονος κόσμος επιβάλλει τον εαυτό του και το φρόνημά του με πολυποίκιλους τρόπους (με το βιβλίο, με την επιστήμη, με την εικόνα, με την εφημερίδα, με την επικοινωνία και τον τουρισμό, με το ραδιόφωνο, με τη μόδα, με πλήθος παραστάσεων που αιχμαλωτίζουν κυριολεκτικώς όλες τις αισθήσεις του ανθρώπου και τον ίδιο τον άνθρωπο), τα λόγια των πατέρων αποκτούν ιδιαίτερα σημασία. Εάν προσθέσουμε στα πιο πάνω την «αλαζονεία του βίου» που υπάρχει μέσα μας, το «φρόνημα της σαρκός», την αμαρτία, αλλά και την ενέργεια του σατανά, καθίσταται φανερό ότι μόνο όταν έχει κανείς «την Θεού έννοιαν αντί αναπνοής εν πάσι», όπως λέγει ο άγιος Πέτρος ο Δαμασκηνός, θα δυνηθεί να παραμείνει «δίκαιος ενώπιον του Θεού, πορευόμενος εν πάσαις ταις εντολαίς και δικαιώμασι του Κυρίου άμεμπτος» (Λουκ. 1,6).

Ο άνθρωπος είναι εκ της φύσεώς του λατρευτικό όν. Όταν δεν λατρεύει τον αληθινό Θεό δια της πίστεως, της προσευχής, της ζωής και υπακοής στο θείο θέλημα, το λατρευτικό του είναι αναζητεί διέξοδο στην ψευδολατρεία, την σαρκολατρεία, τον εγωισμό, την φιλαργυρία και την ειδωλολατρεία πάσης μορφής και είδους.